

Wrocław, 28 sierpnia 2012 roku

WK.60/128/K-28/12

**Pani  
Anna Latto  
Wójt Gminy Podgórzyn**

**ul. Żołnierska 14  
58-562 Podgórzyn**

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 1 ust. 1 ustawy z 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 roku nr 55, poz. 577 ze zm.), przeprowadziła, w okresie od 4 kwietnia do 29 czerwca 2012 roku, kompleksową kontrolę gospodarki finansowej gminy Podgórzyn. Zakres badanych zagadnień oraz ustalenia kontroli, przeprowadzonej w Urzędzie Gminy, przedstawiono w protokole, którego jeden egzemplarz został przekazany Pani Wójt w dniu jego podpisania.

Ponadto, w okresie od 17 maja do 21 czerwca 2012 roku, została przeprowadzona kontrola w Gimnazjum Gminnym w Sosnówce w zakresie wydatków na wynagrodzenia. Na podstawie ustaleń tej kontroli, zawartych w odrębnym protokole, Izba skierowała do Dyrektora Gimnazjum wystąpienie pokontrolne, przekazane Pani do wiadomości.

Stwierdzone, w wyniku kontroli przeprowadzonej w Urzędzie Gminy, nieprawidłowości i uchybienia wystąpiły w zakresie niżej wskazanych zagadnień.

#### **W zakresie spraw organizacyjno-prawnych**

W 2010 roku nie zostały przeprowadzone kontrole finansowe w czterech jednostkach organizacyjnych gminy, tj. w Szkole Podstawowej w Ścięgnach i w Sosnówce, Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Miłkowie oraz w Gminnej Bibliotece Publicznej w Miłkowie, a w 2011 roku kontrolą finansową nie została objęta żadna z jednostek organizacyjnych gminy. Z treści § 8 zarządzenia nr 0151/160/09 z 31 grudnia 2009 roku Wójta Gminy w sprawie Regulaminu kontroli zarządczej w Urzędzie Gminy Podgórzyn i jednostkach organizacyjnych gminy oraz zasad jej prowadzenia, wynikało że kontrola finansowa jednostek organizacyjnych gminy stanowi jeden z elementów kontroli zarządczej.

Protokoły z kontroli przeprowadzonej w Gimnazjum Gminnym w Sosnówce, na podstawie upoważnienia nr S.0113-18/09 Wójta Gminy z 3 października 2008 roku oraz upoważnienia nr S.0113-22/10 Wójta Gminy z 7 września 2010 roku, nie zawierały daty rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych w jednostce kontrolowanej, co było niezgodne z treścią § 3 ust. 2 pkt 2 zarządzenia nr 0151/134/08 Wójta Gminy z 29 października 2008 roku w sprawie trybu przeprowadzania kontroli wewnętrznej.

## **W zakresie księgowości i sprawozdawczości**

Przyjęte zasady rachunkowości, wprowadzone do stosowania zarządzeniem nr 4/F/2006 Wójta Gminy z 23 października 2006 roku, następnie zarządzeniem nr 0151/132/2010 z 31 grudnia 2010 roku nie zawierały określenia wersji oprogramowania i daty rozpoczęcia jego eksploatacji, co było wymagane art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. c) ustawy 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 roku nr 152, poz. 1223 ze zm.).

Wyciągi bankowe i załączone do wyciągów dowody źródłowe dokumentujące zrealizowane wydatki, takie jak faktury, rachunki, listy wypłat diet radnym i członkom komisji wyborczych, nie zostały oznaczone numerem dowodu księgowego. Ponadto wyciągi bankowe nie zawierały podpisu osoby odpowiedzialnej za dekretację oraz wskazanie miesiąca ujęcia w księgach rachunkowych. Obowiązek ten wynikał z art. 21 ust. 1 pkt 1 i 6 ustawy z 29 września 1994 roku o rachunkowości.

Kasjerka prowadziła ewidencję i przechowywała czeki gotówkowe, stanowiące druki ścisłego zarachowania. Nie zapewniono rozdziału funkcji dyspozycyjnych od wykonawczych w zakresie obrotu środkami pieniężnymi, wbrew przepisom art. 59 ustawy z 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 roku nr 142, poz. 1591 ze zm.).

Ewidencja analityczna do konta 139 „Inne rachunki bankowe” nie spełniała wymogów, określonych w komentarzu do konta 139, zawartym w zakładowym planie kont oraz w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z 28 lipca 2006 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. nr 142, poz. 1020 ze zm.), następnie w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. nr 128, poz. 861). Nie zapewniała ustalenia stanu środków pieniężnych według poszczególnych kontrahentów. W kontrolowanej jednostce funkcję tę pełniła ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 240 „Pozostałe rozrachunki”.

W nieprawidłowy sposób dokonano rozliczenia kosztów dwóch zadań inwestycyjnych, ponieważ do kosztów inwestycji nie zaliczono kosztów poniesionych na sporządzenie dokumentacji projektowo-kosztorysowej. Jak wyjaśniła Skarbnik Gminy, z powodu braku środków finansowych zadania te początkowo potraktowano jako zadania remontowe, a następnie przekwalifikowano na inwestycyjne. Skutkowało to zaniżeniem wartości efektów inwestycyjnych o 26.320 zł w przypadku chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej nr 366 w gminie Podgórzyn i o 4.880 zł muru oporowego i drogi w ulicy Ogrodowej w Podgórzynie nad posesją nr 10. Powyższe uchybiało zasadom prowadzenia ewidencji nakładów inwestycyjnych i ich rozliczania na efekty inwestycyjne na koncie 080 „Środki trwałe w budowie”, określonym w załącznikach do powołanych powyżej rozporządzeń Ministra Finansów.

Zobowiązania wynikające z 63 faktur, wystawionych w latach 2009 - 2011 na łączną kwotę 266.083,39 zł objętych próbami kontrolnymi, uregulowano w terminie przekraczającym termin zapłaty, określony na fakturach lub w umowach zawartych z kontrahentami. Opóźnienia w spłacie zobowiązań wyniosły od 3 dni do ponad 11 miesięcy. Skutkowało to wystąpieniem na ostatni dzień 2009, 2010 i 2011 roku zobowiązań wymagalnych w łącznej kwocie 203.758,38 zł oraz naliczeniem i obciążeniem gminy Podgórzyn przez jednego z kontrahentów odsetkami, które w próbie kontrolnej wyniosły 186,36 zł. Nieterminowe regulowanie zobowiązań było niezgodne z przepisami art. 35 ust. 3 pkt 3 ustawy z 30 czerwca 2005 roku o finansach publicznych (Dz. U. nr 249, poz. 2104 ze zm.), następnie art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. nr 157, poz. 1240 ze zm.), które zobowiązywały gminę, jako jednostkę sektora finansów publicznych, do dokonywania wydatków publicznych w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Nie dotrzymano terminów zwrotu zabezpieczenia należytego wykonania umowy, ustalonych w umowach, zawartych z wykonawcami remontu sieci burzowej w Miłkowie w ciągu ulicy Wiejskiej, doświetlenia ulic w gminie Podgórzyn, remontu dróg gminnych w Miłkowie i Stanisławowie. Zabezpieczenie złożone w pieniądzu tytułem zabezpieczenia należytego wykonania umowy na wykonanie doświetlenia ulic w kwocie 1.457,14 zł i remontu drogi gminnej w Miłkowie w kwocie 2.176,43 zł zostało zwrócone po upływie 2,5 lat od terminu wynikającego z umowy. Zabezpieczenie pozostawione tytułem gwarancji wykonania doświetlenia ulic w kwocie 364,28 zł zostało zwrócone wykonawcy po upływie 63 dni po terminie wynikającym z umowy, natomiast tytułem gwarancji wykonania remontu drogi gminnej w Miłkowie w kwocie 932,76 zł i remontu drogi gminnej w Stanisławowie w kwocie 2.638,68 zł zostało zwrócone dopiero w trakcie kontroli 22 maja 2012 roku, zamiast w terminie odpowiednio: do 27 lipca i 17 grudnia 2009 roku. Zwrotu zabezpieczenia pozostawionego tytułem gwarancji wykonania w 1999 roku remontu sieci burzowej w Miłkowie w ciągu ulicy Wiejskiej w kwocie 1.868,50 zł dokonano 30 stycznia 2012 roku. Brak protokołów odbioru robót: końcowego, pogwarancyjnego czy usunięcia usterek uniemożliwiły ustalenie terminu w jakim zamawiający powinien był zwrócić zabezpieczenie wykonawcy. Powyższe nieprawidłowości świadczyły również o nieprzestrzeganiu terminów określonych w art. 151 ust. 1 i 3 ustawy z 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2007 roku nr 223, poz. 1655 ze zm., następnie tekst jednolity: Dz. U. z 2010 roku nr 113, poz. 759 ze zm.).

Nie przestrzegano również terminu zwrotu wadium, wpłaconego przez wykonawców tytułem przystąpienia do przetargu. Według art. 46 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych zamawiający zwraca wadium wykonawcy, którego ofertę wybrano jako najkorzystniejszą, niezwłocznie po zawarciu umowy w sprawie zamówienia publicznego oraz wniesieniu zabezpieczenia należytego wykonania umowy, jeżeli jego wniesienia żądano. Powyższa nieprawidłowość wystąpiła w przypadku trzech wadium, wytypowanych do kontroli. Wadium w kwocie 10.000 zł wpłacone do przetargu na wykonanie w 2007 roku modernizacji boiska sportowego w Podgórzynie zostało zwrócone wykonawcy dopiero w trakcie kontroli 9 maja 2012 roku, tj. po upływie blisko 5 lat od dnia zawarcia

umowy, wadium w kwocie 6.000 zł wpłacone 1 marca 2011 roku do przetargu na wykonanie odbudowy muru oporowego i drogi w ulicy Ogrodowej w Podgórzynie nad posesją nr 10 zostało zwrócone w trakcie kontroli 9 maja 2012 roku, tj. po upływie 13 miesięcy od dnia zawarcia umowy oraz wadium w kwocie 1.000 zł wpłacone 14 września 2011 roku do przetargu na wykonywanie usług konserwacji oświetlenia drogowego na terenie gminy Podgórzyn, które zostało zwrócone wykonawcy w trakcie kontroli 16 maja 2012 roku, tj. po upływie 7 miesięcy od dnia zawarcia umowy. W trakcie kontroli dokonano zwrotu zabezpieczenia należytego wykonania umowy i wadium w łącznej kwocie 20.571,44 zł. Nieprzestrzeganie terminów zwrotu zabezpieczenia należytego wykonania umowy, stwierdzone podczas poprzedniej kontroli Izby, stanowiło podstawę do wydania wniosku pokontrolnego nr 19.

Kwoty zabezpieczenia należytego wykonania umowy i wadium były przechowywane na oprocentowanym rachunku w Banku Gospodarki Żywnościowej S.A. Oddział Operacyjny w Jeleniej Górze, na podstawie umowy zawartej 17 stycznia 2005 roku i aneksu nr 1 do umowy zawartego 5 stycznia 2010 roku, obowiązującej do 16 stycznia 2011 roku. Pomimo to, zwrotu kwot zabezpieczenia należytego wykonania umowy i wadium wykonawcom dokonywano bez należnych odsetek, wynikających z umowy rachunku bankowego, pomniejszonych o koszty prowadzenia rachunku bankowego oraz prowizji bankowej za przelew pieniędzy na rachunek wykonawcy, wbrew dyspozycji wynikającej z art. 148 ust. 5 ustawy Prawo zamówień publicznych. W trakcie kontroli Skarbnik zadeklarowała zwrot kwot należnych wykonawcom z tego tytułu w przypadku ich ustalenia.

Stan konta 226 „Długoterminowe należności budżetowe” na ostatni dzień 2009, 2010 i 2011 roku nie odzwierciedlał rzeczywistego stanu należności długoterminowych. Został zawyżony w próbie kontrolnej o 48.953,80 zł, ponieważ ewidencją na tym koncie objęto należności podatkowe zabezpieczone hipoteką w latach 2002 - 2004 roku, które w latach poprzedzających kontrolę zostały spłacone. Dowodzi to nierzetelności ksiąg rachunkowych w rozumieniu art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

### **W zakresie dochodów budżetowych**

W podatkowej ewidencji księgowej Urzędu Gminy nie zostały ujęte (przypisane) kwoty podatku (7.709 zł w 2009 roku, 2.579,50 zł w 2010 roku i 2.680 zł w 2011 roku), deklarowane przez osoby korzystające ze zwolnienia z podatku od nieruchomości na mocy uchwał Rady Gminy w sprawie wysokości rocznych stawek podatku od nieruchomości w 2009, 2010 i 2011 roku oraz jednostki oświatowe zwolnione z podatku od nieruchomości na mocy art. 7 ust. 2 pkt 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. Kwota podatku podlegająca zwolnieniu z mocy ustawy za lata 2009-2011 wyniosła 133.936 zł. Przepisy § 3 ust. 1 w związku z § 11 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z 21 czerwca 2006 roku w sprawie zasad rachunkowości i planu kont w zakresie ewidencji podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych dla organów podatkowych i jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. nr 112, poz.761), a od 1 stycznia 2011 roku rozporządzenia Ministra Finansów z 25 października 2010 roku w sprawie zasad rachunkowości oraz

planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. nr 208, poz. 1375) zobowiązują do prowadzenia w księgach rachunkowych prawidłowej ewidencji przypisów, odpisów, wpłat, zwrotów i rozliczeń nadpłat z tytułu podatków.

W sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych j.s.t. i Rb-PDP z wykonania dochodów podatkowych w 2009 roku nie zostały wykazane skutki udzielonych zwolnień (nieruchomości ochotniczych straży pożarnych) w kwocie 5.230 zł na mocy uchwały XXX/260/08 z 25 listopada 2008 roku Rady Gminy Podgórzyn w sprawie wysokości rocznych stawek podatku od nieruchomości na 2009 rok. Było to niezgodne z dyspozycją § 3 ust.1 pkt 10 „Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego”, stanowiącej załącznik nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z 3 lutego 2010 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. nr 20, poz. 103).

W sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych oraz w sprawozdaniu Rb-PDP z wykonania dochodów podatkowych za 2010 i 2011 rok wykazano skutki obniżenia górnych stawek podatków od nieruchomości od osób fizycznych odpowiednio w kwocie 465.613,51 i 422.384,88 zł. Wykazane kwoty skutków obniżenia górnych stawek podatków zostały obliczone na podstawie danych w zakresie podstawy opodatkowania wynikających z tzw. Zestawienia osoby fizyczne IV kwartał 2010 roku i IV kwartał 2011 roku, tj. innych niż dane zawarte w wydrukach komputerowych pn: symulacja wyliczeń podatku rolnego/leśnego/od nieruchomości za 2010 i 2011 rok, a które zgodnie ze złożonymi wyjaśnieniami powinny stanowić podstawę wyliczenia skutków obniżenia górnych stawek podatku od nieruchomości od osób fizycznych. Stanowiło to naruszenie przepisów § 3 ust. 1 pkt 9 w związku z przepisami § 7 ust. 3 załącznika nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów 3 lutego 2010 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej, bowiem w sprawozdaniach należało wykazywać kwoty stanowiące rzeczywiste skutki obniżenia górnych stawek podatków oraz udzielonych przez gminę ulg i zwolnień, obliczone za okres sprawozdawczy. Naruszono też przepisy § 9 ust. 1 powołanego rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w świetle których kierownicy jednostek są zobowiązani sporządzać sprawozdania rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Prowadzony w latach 2009-2011 rejestr wymiarowy podatku od nieruchomości osób fizycznych nie obejmował podstawy opodatkowania podatkiem od nieruchomości, zawierał tylko kwotę należnego podatku w podziale na raty podatku. Z kolei ewidencja podatku od nieruchomości od osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej nie ujmowała każdorazowo aktualnych danych dotyczących podstawy opodatkowania - nie uwzględniała zmian zachodzących w powierzchni gruntów. I tak: podatnik (o numerze konta J00007) w 2010 roku dokonał korekty deklaracji w sprawie podatku od nieruchomości na 2010 rok, w której zadeklarował do opodatkowania grunty o powierzchni 12.885 m<sup>2</sup>. W ewidencji podatkowej na koniec 2010 roku wykazano grunty o powierzchni 4.852 m<sup>2</sup>, tj. według danych z deklaracji z 2009 rok, czym zaniżono powierzchnię o 8.033 m<sup>2</sup>. Skutek finansowy z tytułu obniżenia górnych stawek podatku od nieruchomości w kwocie 80,33 zł nie został wykazany w sprawozdawczości budżetowej.

W ewidencji podatkowej podatku od nieruchomości od osób prawnych nie zawarto wszystkich danych dotyczących podatników i przedmiotów opodatkowania niezbędnych do wymiaru i poboru podatku od nieruchomości. Karty nieruchomości nie posiadały nadanej ciągłej numeracji oraz danych zbiorczych z kart nieruchomości. Z art. 13 ust. 5 ustawy z 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity: Dz.U. z 2009 roku nr 152, poz. 1223 ze zm.) wynika, że przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera należy zapewnić automatyczną kontrolę ciągłości zapisów, przenoszenia obrotów lub sald. Wydruki komputerowe ksiąg rachunkowych powinny składać się z automatycznie numerowanych stron, z oznaczeniem pierwszej i ostatniej strony, oraz być sumowane na kolejnych stronach w sposób ciągły w roku obrotowym. System informatyczny uniemożliwiał tworzenie zbiorczych zestawień z kart nieruchomości, co było niezgodne z zapisem § 2 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z 22 kwietnia 2004 roku w sprawie ewidencji podatkowej nieruchomości (Dz.U. nr 107, poz. 1138). W ewidencji podatkowej nie wykazano, czy podatnik jest właścicielem, posiadaczem samoistnym, użytkownikiem wieczystym lub posiadaczem zależnym przedmiotów opodatkowania, wbrew przepisom § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Finansów z 22 kwietnia 2004 roku w sprawie ewidencji podatkowej nieruchomości. W przypadku 71 podatników (wszystkich objętych kontrolą) nie zostały wykazane informacje wymagane przepisem § 5 ust. 1 rozporządzenia z 22 kwietnia 2004 roku, w tym w odniesieniu do gruntów: identyfikatory działek ewidencyjnych, numer księgi wieczystej oraz nazwa sądu, w którym jest prowadzona księga wieczysta lub zbiór dokumentów, a w odniesieniu do budynków: identyfikatory budynków, numer księgi wieczystej lub zbioru dokumentów oraz nazwa sądu, w którym jest prowadzona księga wieczysta lub zbiór dokumentów, jeśli budynek stanowi odrębny od gruntu przedmiot własności.

Przypisy, odpisy, wpłaty i inne operacje dotyczące podatku od nieruchomości były dokonywane w ewidencji podatkowej pn: Zestawienie korekt deklaracji, decyzji przypisowych, odpisowych za 2010 i 2011 rok, prowadzonej za pomocą programu komputerowego bez opisu, pozwalającego na właściwą identyfikację ewidencjonowanych operacji. W przypadku odpisów nie było informacji wskazujących na podstawę ich dokonania tj. wskazania czy chodzi o korektę decyzji, czy o odpis z innego powodu. Postępowanie takie naruszało przepisy art. 23 ust. 2 pkt. 3 ustawy z 29 września 1994 roku o rachunkowości, zgodnie z którym zapisy w księgach rachunkowych powinny zawierać zrozumiały tekst lub kod opisu operacji.

Przypisu należności od podatników w ewidencji księgowej, w tym na koncie podatnika oraz w rejestrze przypisów i odpisów dokonywano pod datą wystawienia decyzji wymiarowej, zamiast pod datą skutecznie doręczonej decyzji, co było niezgodne z art. 21 § 1 pkt 2 ustawy Ordynacja podatkowa, w związku z § 2 ust. 1 pkt 10 rozporządzenia Ministra Finansów z 25 października 2010 roku w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego. Z treści przytoczonych przypisów wynika, że zobowiązanie podatkowe powstaje z dniem doręczenia decyzji, ustalającej wysokość tego zobowiązania.

Wpłaty podatku od nieruchomości z 18 stycznia 2010 roku w kwocie 5.642 zł i w kwocie 11.116 zł za listopad i grudzień 2009 roku (podatnika o numerze konta J000007) zostały dwukrotnie

ujęte na koncie podatnika, tj. raz w 2009 roku i drugi raz w 2010 roku. W konsekwencji powyższego w ewidencji i sprawozdawczości nie zostało wykazane saldo zaległości na 2009 rok w kwocie 11.116 zł. Na koncie podatnika w 2010 roku nie dokonano przypisu należności w kwocie 4.750 zł w związku z korektą deklaracji na podatek od nieruchomości (przypisano należność w kwocie 71.559 zł zamiast w kwocie 77.990 zł). Skutkowało to błędnym wykazaniem na dzień 31.12.2010 roku i 31.12.2011 roku nadpłaty podatku w kwocie 4.685 zł.

Organ podatkowy nie egzekwował od podatnika o numerze konta J000025 (Stowarzyszenie OSP) obowiązku złożenia deklaracji w latach 2001-2009 mimo, iż obowiązek składania deklaracji przez osoby prawne wynika z art. 6 ust. 9 pkt 1 ustawy z 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity Dz.U. z 2010 roku nr 95, poz. 613 ze zm.). Podatnik od kwietnia 2001 roku był właścicielem nieruchomości, tj. budynku o powierzchni 428 m<sup>2</sup> i działki gruntu o powierzchni łącznej 0,9937 ha nabytej od Gminy Podgórzyn, ponadto część nieruchomości wynajmował pod działalność gospodarczą, w tym: dla Ośrodka Zdrowia (pomieszczenia o powierzchni 89,47m<sup>2</sup>), na gabinet stomatologiczny (pomieszczenia o powierzchni 18,47 m<sup>2</sup>). Podatnik nie płacił podatku od nieruchomości w latach 2010 - 2012 roku, a organ podatkowy nie prowadził wobec podatnika postępowania egzekucyjnego.

Podatnik prowadzący działalność hotelową (o numerze konta J000092) w deklaracjach na podatek od nieruchomości za 2009, 2010 i 2011 roku wykazał do opodatkowania grunty o powierzchni 3.754 m<sup>2</sup> jako związane z działalnością gospodarczą oraz budynki o powierzchni 1.553 m<sup>2</sup> jako pozostałe. Do wyliczenia podatku od budynków zostały przyjęte stawki podatku od pozostałych budynków lub ich części, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego oraz organizacje pożytku publicznego, zamiast jak od budynków lub ich części związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. W następstwie powyższego, zadeklarowany podatek od nieruchomości był niższy o 15.825,60 zł w 2009 roku, o 19.412,30 zł w 2010 roku i o 19.645,70 zł w 2011 roku. Podobnie podatnik o numerze konta J000109 w deklaracjach na podatek od nieruchomości na 2009 rok, 2010 rok i 2011 rok zadeklarował do opodatkowania grunty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej (o powierzchni 900 m<sup>2</sup> w 2009 roku i 1.835 m<sup>2</sup> od 2010 roku) i budynki o powierzchni 129,90 m<sup>2</sup> - jako pozostałe. W efekcie zadeklarowany podatek od nieruchomości był niższy o 1.532,80 zł w 2009 roku, o 1.624 zł w 2010 roku i 1.643 zł w 2011 roku. Organ podatkowy nie skorzystał z przysługujących mu, na podstawie art. 274a § 2 ustawy Ordynacja podatkowa, możliwości wezwania podatników do udzielenia w wyznaczonym terminie niezbędnych wyjaśnień, a także zweryfikowania rzetelności danych zawartych w dokumentacji podatkowej, U podatników nie zostały przeprowadzone kontrole celem sprawdzenia, czy podatnicy wywiązują się z obowiązków wynikających z przepisów prawa podatkowego. Obowiązek taki wynika z art. 281 §1 i 2 ustawy Ordynacja podatkowa. W przypadku podatnika (o numerze konta J000092) ze źródeł informacji powszechnie dostępnych wiadomo było, że w omawianych latach była prowadzona działalność gospodarcza. W wyjaśnieniu Wójt Gminy podała, że podatnicy korzystają z zapisu ustawy umożliwiającego zastosowanie tej stawki dla budynków,

które nie mogą być wykorzystywane do działalności gospodarczej ze względów technicznych, co nie zostało udokumentowane. Przepisem art. 1a ust. 1 pkt 3 ustawy z 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych ustawodawca wprowadził jako zasadę, iż wszystkie grunty, budynki i budowle będące w posiadaniu przedsiębiorcy są związane z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą, chyba że przedmiot opodatkowania nie jest i nie może być wykorzystywany do prowadzenia tej działalności ze względów technicznych.

W trzech przypadkach stwierdzono niezgodności pomiędzy podstawami opodatkowania deklarowanymi przez podatników, a wynikającymi z danych ewidencji gruntów.

W przypadku podatnika oznaczonego numerem konta R005031 w decyzjach w sprawie łącznego zobowiązania pieniężnego na 2008-2011 rok została przyjęta powierzchnia gruntów gospodarstw rolnych 2,4600 ha fizycznych, natomiast z danych z ewidencji gruntów wynikało, że podatnik jest właścicielem gruntów o powierzchni 28.100 m<sup>2</sup> (w tym 3.350 m<sup>2</sup> gruntów zajętych pod korty tenisowe). W miejscu zamieszkania podatnika prowadzona była działalność gospodarcza związana ze sportem przez firmę Family Tennis Camp (zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej z 18 czerwca 2008 roku).

W przypadku podatnika o numerze konta R002547 w decyzjach określających wysokość łącznego zobowiązania pieniężnego na 2008- 2012 rok do wymiaru podatku rolnego, leśnego i od nieruchomości przyjęto grunty o powierzchni 12.429 m<sup>2</sup>, natomiast z danych z ewidencji gruntów z 23 kwietnia 2012 roku wynikało, że podatnik jest właścicielem gruntów o powierzchni 12.229 m<sup>2</sup>. Powierzchnia gruntów dla danej klasy użytków, podana w informacji o gruntach na 2009 rok (złożonej przez podatnika z datą 23.10.2008 roku), nie odpowiadała powierzchni wynikającej z wypisu. Ponadto podatnik (jego współmałżonek) od maja 2010 roku prowadził Ośrodek Rekreacyjno-wypoczynkowy „Wiśniowa Polana” w Miłkowie. Zgodnie z decyzjami wymiarowymi podatkiem od nieruchomości zostały objęte budynki mieszkalne o powierzchni 145 m<sup>2</sup> i grunty o powierzchni 5.100 m<sup>2</sup> wyłącznie według stawek, określonych dla budynków i gruntów pozostałych, zamiast według stawek jak od działalności gospodarczej. Stanowiło to naruszenie przepisów art. 2 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 1a ust. 1 pkt 3 ustawy z 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych.

Podobnie w przypadku podatnika o identyfikatorze R005053 podana w decyzjach w sprawie łącznego zobowiązania pieniężnego na 2010 i 2011 rok powierzchnia ha fizycznych nie opowiadała rzeczywistości. Nabyta 18 marca 2011 roku od Gminy nieruchomość niezabudowaną, stanowiąca działkę gruntu numer 719/1 o pow. 1000 m<sup>2</sup> dla poprawienia warunków zagospodarowania nieruchomości nie była objęta podatkiem. Jak wynikało z przedłożonych kontrolującym dokumentów przedmiotowa nieruchomość stanowiła drogę wewnętrzną, przebiegającą pomiędzy działkami, na których prowadzona jest działalność gospodarcza. Powyższe świadczyło o niedopełnieniu wymogu wynikającego z art. 272 pkt 2 i 3 ustawy Ordynacja podatkowa, w świetle którego organy podatkowe dokonują czynności sprawdzających mających na celu stwierdzenie formalnej poprawności składanej deklaracji oraz ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami. Ustalenia te także dowodzą, że jednostka nie zrealizowała wniosku



pokontrolnego ujętego w punkcie 10 c) w brzmieniu: dokonywanie czynności sprawdzających i kontrolnych w zakresie stwierdzenia formalnej poprawności deklaracji podatkowej.

Również dane wynikające ze złożonych deklaracji na podatek rolny od osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej odnośnie powierzchni gruntów, zarówno zwolnionej i powierzchni gruntów do opodatkowania nie były weryfikowane przez organ podatkowy. Podatnik o numerze konta G00014 zadeklarował do opodatkowania 118,9300 ha, a według przedłożonych do kontroli wykazów z ewidencji gruntów był współwłaścicielem gruntów o powierzchni 122,0200 ha. Przyczyną tego stanu był fakt, iż organ podatkowy nie egzekwował od podatników danych (wykazu powierzchni gruntów z określeniem numerów ewidencyjnych działek), niezbędnych do przeprowadzenia czynności sprawdzających, o których mowa w przepisach art. 272 ustawy Ordynacja podatkowa.

Objęte kontrolą deklaracje w sprawie podatku od nieruchomości i podatku rolnego na 2009, 2010 i 2011 rok nie zawierały żadnych adnotacji pracownika wymiaru w zakresie ich sprawdzenia. Od jednostek oświatowych były przyjmowane deklaracje na podatek od nieruchomości, które nie zawierały obliczonej kwoty należnego podatku, również od nieruchomości zajętych na działalność inną niż oświatowa (np: działalność gospodarcza). Organ podatkowy nie wzywał podatników do złożenia korekty deklaracji. Deklaracje na podatek powinny być sprawdzane zgodnie z obowiązkiem organów podatkowych określonym w art. 272 pkt 2 ustawy z 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (tekst jednolity: Dz.U. z 2005 roku nr 8, poz. 60 ze zm.).

Organ podatkowy w latach 2009-2011 nie wykonywał obowiązku, wynikającego z treści art. 281§1 ustawy z 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa w zakresie przeprowadzenia kontroli podatkowych u podatników podatku od nieruchomości i podatku rolnego. Wskazany przepis stanowi, iż organy podatkowe pierwszej instancji przeprowadzają kontrole podatkowe, których celem jest sprawdzenie, w jaki sposób podatnicy wywiązują się ze swoich obowiązków, wynikających z przepisów prawa. W przeciągu trzech lat (2009-2011) nie przeprowadzono ani jednej kontroli w zakresie podatku od nieruchomości i podatku rolnego, podczas gdy przeprowadzenie kontroli podatkowych było przypisane trzem pracownikom Referatu Finansowego w ich zakresach czynności.

Od nieterminowych wpłat rat podatku od nieruchomości od osób prawnych w 2009, 2010 i 2011 roku nie były naliczane odsetki (w próbie kontrolnej). Obowiązek naliczania odsetek za zwłokę od zaległości podatkowych został nałożony przepisami art. 53 § 1 ustawy z 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Dopiero w czasie kontroli zostały naliczone odsetki w kwocie 463 zł (podatnikowi o numerze konta J000092) i w kwocie 698 zł (podatnikowi o numerze konta J000117). Na podstawie wydanych postanowień Wójta Gminy, wpłaty podatników uiszczone w kwietniu 2012 roku zaliczone zostały na odsetki. W przypadku podatnika o numerze konta J000109 wyliczone odsetki za nieterminowe wpłaty podatku wyniosły 202 zł. Organ podatkowy do 29 czerwca 2012 roku (włącznie) nie posiadał potwierdzenia odbioru przez podatnika (osobę uprawnioną) doręczenia postanowienia Wójta Gminy z 21 maja 2012 roku, iż wpłata podatku z 21 maja 2012 roku została zarachowana na wpłaty zaległe i odsetki za zwłokę za lata 2009-2011. Ponadto w przypadku

podatników (o numerze R002095 i R750064) stwierdzono brak potwierdzenia odbioru decyzji w sprawie wymiaru podatku od nieruchomości za 2011 rok. Obowiązek doręczania podatnikom postanowienia (decyzji) za potwierdzeniem odbioru wynika z przepisów art. 144 i 152 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa. Nie zostały naliczone i wyegzekwowane odsetki za zwłokę od podatników nieterminowo regulujących podatek od nieruchomości o numerach kont J000140 i J000143. Nieprawidłowości te były przedmiotem wniosków pokontrolnych, zawartych w punkcie 10 e) wystąpienia pokontrolnego z 22 kwietnia 2009 roku i w odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne Wójt Gminy zobowiązała się do jej wyeliminowania.

Wpłata pierwszej raty podatku w kwocie 300 zł, dokonana w dniu 16 września 2010 roku przez podatnika posiadającego zaległości podatkowe (o numerze konta D000011), nie została zaliczona proporcjonalnie na poczet kwoty zaległości podatkowej oraz kwoty odsetek za zwłokę. Naruszono tym przepisy art. 55 § 2 ustawy Ordynacja podatkowa, zgodnie z którymi, jeżeli dokonana wpłata nie pokrywa kwoty zaległości wraz z odsetkami, wpłatę tę zalicza się proporcjonalnie na poczet kwoty zaległości podatkowej oraz kwoty odsetek za zwłokę, w stosunku, w jaki, w dniu wpłaty pozostaje kwota zaległości podatkowej do kwoty odsetek za zwłokę.

Nieterminowe wydanie decyzji w sprawach podatkowych stwierdzono w przypadku podatnika o numerze konta R003743. Podatnik złożył wniosek z datą 25 sierpnia 2009 roku o prolongatę spłaty zaległości w podatku od nieruchomości oraz umorzenie odsetek od nieterminowych wpłat. Decyzję w sprawie odmowy umorzenia odsetek oraz prolongaty spłaty zaległości podatkowych Wójt Gminy wydała 25 października 2010 roku (doręczenie 9 listopada 2010 roku), tj. po upływie roku. Dopiero pismem z 2 sierpnia 2010 roku podatnik był wezwany do przedłożenia materiałów dowodowych, potwierdzających jego trudną sytuację finansową. Zgodnie z art. 125 § 2 ustawy Ordynacja podatkowa sprawy podatkowe, które nie wymagają zbierania dowodów, informacji lub wyjaśnień, powinny być załatwiane niezwłocznie, a w przypadku konieczności przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego – nie później niż w ciągu miesiąca od dnia wszczęcia postępowania, stosownie do przepisów art. 125 § 2 i art. 139 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa. Organ podatkowy nie zawiadomił stronę o niezłatwieniu sprawy, do czego był zobowiązany art. 140 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa.

Pomimo, iż zaległości podatkowe w latach 2009 - 2011 wykazywały tendencję wzrostową organ podatkowy nie podjął żadnych czynności (poprzez wystawienie upomnień, tytułów wykonawczych) w celu niezwłocznego wyegzekwowania zaległości wobec sześciu podatników podatku od nieruchomości, zalegającymi z płatnościami za lata 2009-2011 (o numerach kont: J000025, J000117, J000109, J000140, J000143, R004213). Było to niezgodne z § 2 rozporządzenia Ministra Finansów z 22 listopada 2001 roku w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, zobowiązującymi wierzyciela do systematycznej kontroli terminowości zapłaty zobowiązań pieniężnych (Dz.U. nr 137, poz. 1541 ze zm.).

Organ podatkowy nie realizował także każdorazowo obowiązku wystawiania tytułów wykonawczych po bezskutecznym upływie terminu wskazanego w upomnieniach, co naruszało przepisy § 5 ust. 1 rozporządzenia z 22 listopada 2001 roku. Z powołanego przepisu wynika

obowiązek wierzyciela w zakresie wystawienia tytułu wykonawczego z chwilą ustalenia, że podatnik, pomimo zawartego w upomnieniu ostrzeżenia dotyczącego obowiązku wpłacenia należności podatkowej, w terminie 7 dni od dnia doręczenia upomnienia, nie uiszczył żądanej kwoty. Nie zostały wystawione tytuły wykonawcze na zaległości podatkowe 2010 i 2011 roku podatników (o numerze kont R005053 i R003743), których stan zaległości na 31.12.2011 rok wyniósł odpowiednio 47.717,80 zł i 151.920 zł. Tytuły egzekucyjne na zaległości 2008 – 2009 roku wystawiono w 2011 roku (J000092).

Nie zostały wysłane upomnienia do podatnika (J000092) pomimo zalegania z wpłatami podatku w 2009 i 2011 roku oraz do podatników o numerze kont R005053 i R003743 na zaległości z 2011 roku. Upomnienia wystawiano ze znacznym opóźnieniem. Do podatników zalegających z opłatą podatku (R000374 i R005053) wysłano upomnienia w okresie od 31 tygodni do 52 dni tygodni od ustawowego terminu płatności rat podatku, co było niezgodne z § 3 ust. 1 rozporządzenia z 22 listopada 2001 roku, stanowiącego, że jeżeli należność nie zostanie zapłacona w terminie określonym w decyzji lub wynikającym z przepisu prawa, wierzyciel, z zastrzeżeniem ust. 2, wysyła do zobowiązanego upomnienie, z zagrożeniem wszczęcia egzekucji po upływie siedmiu dni od dnia doręczenia upomnienia. Nieprawidłowości te były przedmiotem wniosków pokontrolnych, zawartych w punkcie 11 wystąpienia pokontrolnego.

### **W zakresie wydatków budżetowych**

Przekazanie dotacji na realizację zadań z zakresu kultury fizycznej i sportu dwóm podmiotom spoza sektora finansów publicznych nastąpiło, zarówno w 2010, jak i 2011 roku, w terminach i kwotach niezgodnych z harmonogramem płatności. Dla Uczniowskiego Klubu Sportowego „Sosnówka” w Sosnówce część dotacji w kwocie 5.000 zł została przekazana jednorazowo 28 grudnia 2010 roku, zamiast w 4 transzach w miesiącach maj, czerwiec, sierpień i październik 2010 roku. Natomiast dla Gminnego Klubu Sportowego „Endico Mitex” w Podgórzynie cała kwota dotacji - 16.000 zł, została przekazana w terminach i transzach niezgodnych z harmonogramem.

W trakcie realizacji dotowanych zadań nie przeprowadzono kontroli, co było wymagane przepisem art. 17 ustawy z 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. nr 96, poz. 873 ze zm., następnie tekst jednolity: Dz. U. z 2010 roku nr 234, poz. 1536 ze zm.).

W prowadzonych postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego zamawiający nie dołożył należytej staranności w zakresie zamieszczania na swojej stronie internetowej ogłoszeń o zamówieniu i informacji o wyborze najkorzystniejszej oferty. Powyższe obowiązki wynikały z art. 40 ust. 1 i art. 92 ust. 2 ustawy z 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych. Na stronie internetowej zamawiającego brak było ogłoszeń o zamówieniu i informacji o wyborze najkorzystniejszej oferty, a w dokumentacji postępowań – brak dokumentów potwierdzających fakt ich zamieszczenia na tej stronie. Korespondencja e-mailowa przekazana przez zamawiającego do administratora Biuletynu Informacji Publicznej nie potwierdzała faktu zamieszczenia na stronie

internetowej zamawiającego ogłoszeń o zamówieniu i informacji o wyborze najkorzystniejszej oferty. Według zamawiającego, przedmiotowe ogłoszenia i informacje zostały przez pomyłkę usunięte ze strony Biuletynu Informacji Publicznej. Powyższa nieprawidłowość dotyczyła postępowań o udzielenie zamówienia publicznego prowadzonych w 2009 roku na zakup usług konserwacji oświetlenia drogowego na terenie gminy Podgórzyn (brak zamieszczenia informacji o wyborze oferty), w 2010 roku na bankową obsługę budżetu gminy Podgórzyn i jej jednostek organizacyjnych (brak zamieszczenia ogłoszenia o postępowaniu i informacji o wyborze oferty) oraz zakup usług zimowego utrzymania dróg gminnych w sezonie 2010/2011 (brak zamieszczenia informacji o wyborze oferty).

Umowę z bankiem, wybranym do bankowej obsługi budżetu gminy Podgórzyn i jej jednostek organizacyjnych, zamawiający zawarł 12 stycznia 2011 roku. Obowiązek wynikający z art. 95 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych w zakresie niezwłocznego, po zawarciu umowy z wykonawcą, zamieszczenia ogłoszenia o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych został dopełniony przez zamawiającego dopiero w trakcie kontroli w dniu 24 kwietnia 2012 roku.

### **W zakresie gospodarki mieniem komunalnym**

Gmina Podgórzyn nie posiadała opracowanego wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy Podgórzyn na lata 2009-2013, mimo obowiązku wynikającego z przepisów art. 21 ust. 2 ustawy z 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego (tekst jednolity: Dz.U. z 2005 roku nr 31 poz. 266 ze zm.). Na tę nieprawidłowość wskazano także na poprzedniej kontroli przeprowadzonej przez inspektorów Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu.

Wykazy nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży nie zawierały wszystkich informacji, wymaganych art. 35 ust. 2 pkt 1, 3, 4 i 9 ustawy z 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity: Dz.U. z 2010 roku nr 102, poz. 651 ze zm.). Przykładowo; w wykazie nieruchomości (działka nr 719/1) brak było określenia oznaczenia nieruchomości według księgi wieczystej oraz katastru nieruchomości, sposobu jej zagospodarowania oraz terminu wnoszenia opłat. Z kolei w wykazie nieruchomości (działka nr 138 i działka nr 290/34) nie określono przeznaczenia nieruchomości, sposobu jej zagospodarowania oraz terminu zagospodarowania.

Ogłoszenia o przetargu na sprzedaż nieruchomości, której cena wywoławcza była wyższa niż 10.000 euro, zamieszczone w prasie oraz na stronie internetowej Urzędu Gminy w latach 2008- 2010 nie zawierały informacji wymaganych przepisem § 13 rozporządzenia Rady Ministrów z 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz.U. nr 207, poz. 2108 ze zm.), tj: oznaczenia nieruchomości według księgi wieczystej oraz katastru nieruchomości, opisu nieruchomości, przeznaczenia nieruchomości i sposobu jej zagospodarowania oraz o obciążeniach nieruchomości i zobowiązaniach, których przedmiotem była nieruchomość. Informacji nie zawarto m.in. w ośmiu ogłoszeniach na sprzedaż działki nr 178/

w dziewięciu ogłoszeniach na sprzedaż działki o nr 226 i w trzech ogłoszeniach na sprzedaż działki nr 50/3.

W akcie notarialnym z 13 maja 2010 roku warunkowej umowy sprzedaży działki nr 719/1 zostały określone inne terminy spłaty ceny sprzedaży niż przyjęte przez strony w protokole z rokowań z 4 maja 2010 roku. Zapisano w nim, że pierwsza rata zostanie zapłacona najpóźniej w terminie dwóch dni roboczych od dnia zawarcia umowy, tymczasem art. 70 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami stanowi, iż pierwsza rata podlega zapłacie nie później niż do dnia zawarcia umowy przenoszącej własność nieruchomości. Nabywca wpłacił pierwszą ratę w dniu podpisania aktu notarialnego.

Informacje o wywieszeniu wykazu nieruchomości przeznaczonych do oddania w dzierżawę nie były podawane do publicznej wiadomości przez ogłoszenie w prasie lokalnej, co było niezgodne z art. 35 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami i postanowieniami § 3 ust. 2 uchwały nr XLI/365/09 Rady Gminy Podgórzyn z 30 czerwca 2009 roku w sprawie zasad wdzierżawiania i wynajmowania nieruchomości stanowiących własność Gminy Podgórzyn na czas oznaczony powyżej 3 lat, stanowiącymi, iż wykaz podaje się do publicznej wiadomości przez wywieszenie w siedzibie Urzędu i ogłoszenie w gazetce gminnej lub innej prasie lokalnej oraz BIP Urzędu Gminy.

Nie były podejmowane na bieżąco działania mające na celu wyegzekwowanie odsetek od nieterminowych wpłat czynszu lokalu użytkowego przy ulicy Żołnierskiej w Podgórzynie w kwocie 263,94 zł (dotyczyły lat 2009-2012), lokalu użytkowego w budynku przy ulicy Żołnierskiej w Podgórzynie w kwocie 15,59 zł (odsetki dotyczyły lat 2009 – 2011) oraz lokalu użytkowego przy ulicy Karkonoskiej w Przesiece w kwocie 59,77 zł. Wezwania do zapłaty odsetek za nieterminowe wpłaty czynszu do dzierżawców zostały wysłane dopiero w dniu 27 kwietnia 2012 roku i 14 czerwca 2012 roku.

Należność z tytułu czynszu dzierżawnego lokalu przy ulicy Żołnierskiej w Podgórzynie za lipiec 2011 roku w ewidencji (na koncie dzierżawcy) ujęto 1 września 2011 roku na podstawie dowodu PK polecenie księgowania, a należność za sierpień, wrzesień i październik 2011 roku ujęto 17 października 2011 roku. Naruszono tym zasadę określoną w art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości, stanowiącą o obowiązku wprowadzania do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym. Opóźnienia w księgowaniu operacji gospodarczych spowodowane były opóźnieniem w wystawieniu dokumentu „kompensata wzajemnych wierzytelności”, a w ślad za tym dowodów PK -Polecenie księgowania.

### **W zakresie rozliczenia finansowego gminy z jej jednostkami organizacyjnymi**

Stwierdzone nieprawidłowości wystąpiły w związku z kontrolą wydatków na wynagrodzenia w latach 2005-2011, przeprowadzoną w Gimnazjum Gminnym w Sosnowce.

Decyzją z 22 lutego 2011 roku Wójt Gminy przyznała z dniem 1 marca 2011 roku dla Dyrektora Sylwii Mosur-Polowczyk dodatek funkcyjny z tytułu pełnienia funkcji dyrektora gimnazjum w kwocie 900 zł (miesięcznie). Kwota przyznanego dodatku odpowiadała maksymalnej miesięcznej stawce

dodatku funkcyjnego dla dyrektora szkoły liczącej osiem i więcej oddziałów, określonej w § 15 uchwały nr XXXVIII/340/09 Rady Gminy z 28 kwietnia 2009 roku w sprawie przyjęcia regulaminu wynagradzania nauczycieli szkół i placówek oświatowych, podczas gdy w arkuszu organizacyjnym Gimnazjum na rok szkolny 2011/2012 zatwierdzono naukę w siedmiu oddziałach. Zgodnie z regulaminem wynagradzania, w którym Rada Gminy uzależniła wysokość stawki dodatku funkcyjnego z tytułu pełnienia funkcji dyrektora szkoły od liczby oddziałów w roku szkolnym, dla Dyrektora Gimnazjum (liczącego 7 oddziałów) przysługiwał dodatek funkcyjny w wysokości od 450 zł do 800 zł. W następstwie powyższego, w okresie od 1 września 2011 roku do maja 2012 roku została przekroczona maksymalna miesięczna stawka dodatku funkcyjnego o 100 zł, tj. łącznie o 900 zł.

Decyzją Wójta Gminy Podgórzyn z 6 lutego 2007 roku byłej Dyrektora został przyznany z dniem 1 stycznia 2007 roku dodatek funkcyjny z tytułu pełnienia funkcji dyrektora gimnazjum w kwocie 700 zł (miesięcznie). Tymczasem w okresie od kwietnia do grudnia 2007 roku był naliczany i wypłacany dodatek w wysokości 750 zł. Naliczanie i wypłacenie dodatku funkcyjnego, w kwocie o 50 zł wyższej od przyznanej, było także niezgodne z treścią § 12 uchwały nr XLVI/376/06 Rady Gminy z 25 października 2006 roku w sprawie przyjęcia na 2007 rok regulaminu wynagradzania nauczycieli szkół i placówek oświatowych prowadzonych przez gminę Podgórzyn oraz wykazu tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, opiekuńczych i wychowawczych dla nauczycieli pełniących funkcje kierownicze i pedagogów szkolnych, ponieważ dla dyrektora szkoły liczącej 5 i więcej oddziałów Rada Gminy ustaliła miesięczną stawkę dodatku funkcyjnego w wysokości od 350 zł do 700 zł. Przekroczenie maksymalnej stawki dodatku funkcyjnego wyniosło łącznie 450 zł.

Wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw dla byłej Dyrektora Gimnazjum Gminnego było ustalone niezgodnie z obowiązującymi przepisami, w konsekwencji czego w latach 2005-2011 zostało zawyżone o 108.799,40 zł (bez pochodnych od wynagrodzenia).

Powyższe nieprawidłowości dowodziły o braku zapewnienia funkcjonowania skutecznej i efektywnej kontroli finansowej w Gimnazjum Gminnym. Wynagrodzenie pracowników Gimnazjum, w latach 2006-2011 stanowiło od 62% do 69% (bez pochodnych) zrealizowanych wydatków ogółem. W ramach kontroli finansowej jednostek organizacyjnych gminy w Gimnazjum Gminnym w Sosnowce, przeprowadzonej w 2007 roku objęto wydatki na wynagrodzenia w 2006 roku dwóch nauczycieli mianowanych oraz pracowników administracji i obsługi. W ramach kontroli przeprowadzonej w 2009 roku kontrolą zostały objęte wynagrodzenia pracowników Gimnazjum niebędących nauczycielami. Przeprowadzenie kontroli wynagrodzeń Dyrektora Gimnazjum Wójt Gminy zarządziła dopiero we wrześniu 2010 roku.

Wójt Gminy Podgórzyn znana była wysokość wynagrodzenia byłej Dyrektora i innych Dyrektorów jednostek oświatowych z terenu gminy Podgórzyn. Zgodnie z art. 24 h ust. 1 ustawy z 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 roku nr 142, poz. 1591 ze zm.). Dyrektorzy co roku składali Wójt Gminy oświadczenia o swoim stanie majątkowym, zawierające m.in. informacje o dochodach z tytułu zatrudnienia. Wójt Gminy zgodnie z wymogiem

art. 24h ust. 6 ustawy o samorządzie gminnym zobowiązana była dokonać analizy danych zawartych w oświadczeniach majątkowych. Uprawniona była do porównania treści analizowanego oświadczenia majątkowego oraz załączonej kopii zeznania o wysokości osiągniętego dochodu w roku podatkowym (PIT) z treścią uprzednio złożonych oświadczeń majątkowych oraz z dołączonymi do nich kopiami zeznań o wysokości osiągniętego dochodu w roku.

Odpowiedzialność za powyższe nieprawidłowości z tytułu braku nadzoru nad prawidłowym wydatkowaniem środków publicznych ponosi Wójt Gminy Podgórzyn. W myśl art. 34a ust.1 ustawy z 7 września 1991 roku o systemie oświaty, organ prowadzący szkołę sprawuje nadzór nad jej działalnością w zakresie spraw finansowych i administracyjnych, z uwzględnieniem odrębnych przepisów. W zakresie wymienionym w ust. 1 nadzorowi podlega w szczególności prawidłowość dysponowania przyznanymi szkole lub placówce środkami budżetowymi oraz pozyskanymi przez szkołę lub placówkę środkami pochodzącymi z innych źródeł, a także gospodarowania mieniem (art. 34a ust. 2 pkt 1 ustawy o systemie oświaty).

### WNIOSKI POKONTROLNE

**Przekazując powyższe do wiadomości Pani Wójt, Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych, wnosi o podjęcie stosownych działań mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości oraz niedopuszczenie do ich ponownego wystąpienia w przyszłości poprzez realizację następujących wniosków:**

1. Przestrzeganie przepisów ustawy z 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity: Dz.U. z 2009 roku nr 152, poz. 1223 ze zm.), a w szczególności w zakresie:
  - a) uaktualnienia przyjętych zasad (polityki) rachunkowości w części dotyczącej wersji stosowanego oprogramowania i daty rozpoczęcia jego eksploatacji, stosownie do wymogu art. 10 ust. 2 ustawy,
  - b) nadawania dowodom księgowym jego numeru identyfikacyjnego, a wyciągom bankowym podpisu i miesiąca ujęcia w księgach rachunkowych, zgodnie z art. 21 ust.1 pkt 1, 3 i 6 ustawy,
  - c) zapewniania automatycznej kontroli ciągłości zapisów, przenoszenia obrotów lub sald, zgodnie z art. 13 ust. 5 ustawy,
  - d) zawierania w zapisach w księgach rachunkowych zrozumiałego tekstu lub kodu opisu operacji, zgodnie z art. 23 ust. 2 pkt. 3 ustawy,
  - e) prowadzenia konta 226 „Długoterminowe należności budżetowe”, zgodnie z art. 24 ust. 2 ustawy. Wyksięgowanie z ewidencji konta 226 należności zahipotekowanych nieistniejących (spłaconych).
2. Przestrzeganie przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych,

państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. nr 128, poz. 861 ze zm.), a w szczególności poprzez:

- a) prowadzenie ewidencji analitycznej do konta 139 „Inne rachunki bankowe” zapewniającej ustalenie stanu środków pieniężnych według poszczególnych kontrahentów,
  - b) ewidencjonowanie na koncie 080 „Środki trwale w budowie” wszystkich nakładów inwestycyjnych dotyczących danego zadania inwestycyjnego.
3. Przestrzeganie zasady oddzielenia dyspozycji środkami pieniężnymi od kasowego jej wykonania, zgodnie z art. 59 ustawy z 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 roku nr 142, poz. 1591 ze zm.).
  4. Regulowanie zobowiązań finansowych w wysokości i terminach wynikających z faktur i zawartych umów bądź przepisów prawa, zgodnie z art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. nr 157, poz. 1240 ze zm.).
  5. Ścisłe przestrzeganie wytycznych zawartych w § 8 zarządzenia nr 0151/160/09 z 31 grudnia 2009 roku Wójta Gminy w sprawie Regulaminu kontroli zarządczej w Urzędzie Gminy Podgórzyn i jednostkach organizacyjnych gminy oraz zasad jej prowadzenia oraz w § 3 ust. 2 pkt 2 zarządzenia nr 0151/134/08 Wójta Gminy z 29 października 2008 roku w sprawie trybu przeprowadzania kontroli wewnętrznej, w zakresie przeprowadzania kontroli finansowej w jednostkach organizacyjnych gminy.
  6. Sporządzanie sprawozdań Rb – PDP z wykonania podstawowych dochodów podatkowych w zakresie skutków udzielonych zwolnień oraz skutków obniżenia górnych stawek podatkowych, zgodnie z przepisami § 3 ust.1 pkt 9 i 10 załącznika nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z 3 lutego 2010 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. nr 20, poz. 103) oraz przepisami § 9 ust. 1 tego rozporządzenia. Wykazywanie w sprawozdaniach skutków udzielonych zwolnień na podstawie uchwał Rady Gminy, oraz obliczanie skutków obniżenia górnych stawek podatkowych na podstawie prawidłowo prowadzonej ewidencji podatkowej.
  7. Dokonywanie w podatkowej ewidencji księgowej przypisu kwot podatku deklarowanego przez osoby korzystające ze zwolnienia z podatku od nieruchomości na mocy uchwał Rady Gminy oraz jednostki oświatowe zwolnione z podatku od nieruchomości na mocy ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, zgodnie z przepisami § 3 ust. 1 w związku z § 11 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z 25 października 2010 roku w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. nr 208, poz. 1375).
  8. Przestrzeganie przepisów ustawy z 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2010 roku nr 95, poz. 613 ze zm.), a w szczególności: art. 1a ust. 1 pkt 3 ustawy, zgodnie z którym grunty, budynki i budowle będące w posiadaniu przedsiębiorcy to grunty, budynki i budowle związane z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą, chyba że przedmiot opodatkowania nie jest i nie może być wykorzystywany do prowadzenia tej działalności ze względów technicznych.



9. Przestrzeganie przepisów ustawy z 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (tekst jednolity: Dz. U. 2012 roku, poz. 749 ze zm.), a w szczególności:
- a) art. 21 § 1 pkt 2 ustawy, zobowiązującego do dokonywania przypisu należności od podatników w ewidencji księgowej pod datą skutecznie doręczonej decyzji,
  - b) art. 53 § 1 ustawy, zobowiązującego do naliczania odsetek za zwłokę,
  - c) art. 55 § 2 ustawy, zobowiązującego do zaliczania wpłat podatników posiadających zaległości podatkowe proporcjonalnie na poczet kwoty zaległości podatkowej oraz kwoty odsetek za zwłokę,
  - d) art. 125 § 2, 139 § 1 i 140 § 1 ustawy, zobowiązującego do niezwłocznego załatwiania spraw podatkowych,
  - e) art. 272 pkt 2 i 3 ustawy, zobowiązującego do dokonywania czynności sprawdzających poprawności deklaracji podatkowych oraz ustalenia stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami,
  - f) art. 274a § 1 i 2 ustawy, zobowiązującego do żądania od podatników składania niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji w razie wątpliwości co do poprawności złożonych deklaracji,
  - g) art. 281 § 1 ustawy, zobowiązującego do wykonywania obowiązku przeprowadzania kontroli podatkowych. Poinformowanie Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu o wyniku przeprowadzonej kontroli u podatników podatku od nieruchomości, zwłaszcza u podatników o numerach kont: J000092, R002547, R005031, R005053 (wraz z informacją o skutkach finansowych przeprowadzonych kontroli). Naliczenie i pobranie odsetek za zwłokę od podatników, którzy dokonali wpłat podatku po terminie płatności.
10. Ujmowanie w ewidencji podatkowej wszystkich danych dotyczących podatników i przedmiotów opodatkowania niezbędnych do wymiaru i poboru podatków i opłat oraz sporządzanie zbiorczych danych z kart nieruchomości, zgodnie z przepisami § 2 ust. 2 pkt 1, § 4 ust. 3 i § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z 22 kwietnia 2004 roku w sprawie ewidencji podatkowej nieruchomości (Dz.U. nr 107, poz. 1138) oraz przepisami ustawy z 29 września 1994 roku o rachunkowości.
11. W stosunku do podatników zalegających z zapłatą podatku, na bieżąco podejmować czynności zmierzające do zastosowania środków egzekucyjnych, aby nie dopuścić do przedawnienia należności, zwłaszcza wystawianie tytułów wykonawczych po bezskutecznym upływie 7 dniowego terminu wskazanego w skierowanych do podatników upomnieniach, zgodnie z przepisami § 2, § 3 ust. 1 i w § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z 22 listopada 2001 roku w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. nr 137, poz. 1541 ze zm.).
12. Ustalanie kwoty dodatku funkcyjnego dla Dyrektora Gimnazjum z uwzględnieniem liczby oddziałów w roku szkolnym, zgodnie z postanowieniami § 15 uchwały nr XXXVIII/340/09 Rady Gminy w sprawie przyjęcia regulaminu wynagradzania nauczycieli szkół i placówek

- oświatowych prowadzonych przez gminę Podgórzyn (...). Doprowadzenie do zgodności kwoty przyznanego i wypłaconego Dyrektorowi w roku szkolnym 2011/2012 dodatku funkcyjnego do stawki tego dodatku określonej w Regulaminie wynagradzania nauczycieli.
13. Sprawowanie kontroli realizacji zadań publicznych zleconych do wykonania pomiotom spoza sektora finansów publicznych, zgodnie z przepisami art. 17 ustawy z 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jednolity: Dz. U. z 2010 roku nr 234, poz. 1536 ze zm.).
  14. Przestrzeganie przepisów ustawy z 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2010 roku nr 113, poz. 759 ze zm.), a w szczególności:
    - a) terminowe zwracanie wadium, stosownie do art. 46 ust. 1 ustawy,
    - b) terminowe zwracanie zabezpieczenia należytego wykonania umowy przyjętego na okres realizacji zadania i pozostawionego na okres gwarancji jakości i rękojmi za wady, celem realizacji postanowień umów zawartych z wykonawcami, stosownie do art. 151 ust. 1 i 3 ustawy,
    - c) zwracanie sum depozytowych z odsetkami wynikającymi z umowy rachunku bankowego, pomniejszonych o koszty prowadzenia rachunku bankowego oraz prowizji bankowej za przelew pieniędzy na rachunek bankowy wykonawcy, stosownie do art. 148 ust. 5 ustawy,
    - d) skuteczne zamieszczanie na stronie internetowej zamawiającego ogłoszeń o postępowaniu i informacji o wyborze najkorzystniejszej oferty, stosownie do art. 40 ust. 1 i art. 92 ust. 2 ustawy,
    - e) zamieszczanie ogłoszenia o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych niezwłocznie po zawarciu umowy, stosownie do art. 95 ust. 1 ustawy.
  15. Opracowanie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy Podgórzyn, stosownie do obowiązku wynikającego z art. 21 ust. 2 ustawy z 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego (tekst jednolity: Dz.U. z 2005 roku nr 31 poz. 266 ze zm.).
  16. Podawanie do publicznej wiadomości informacji o wywieszeniu wykazu nieruchomości przeznaczonych do oddania w dzierżawę poprzez ogłoszenie w prasie lokalnej oraz określanie w wykazach nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży wszystkich wymaganych informacji, zgodnie z art. 35 ust. 1 i ust. 2 ustawy z 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity: Dz. U. z 2010 roku nr 102, poz. 651 ze zm.).
  17. Zamieszczanie w ogłoszeniach o przetargu na sprzedaż nieruchomości (których cena wywoławcza była wyższej niż 10.000 euro), publikowanych w prasie oraz na stronie internetowej Urzędu Gminy wszystkich informacji, wymaganych przepisem § 13 rozporządzenia Rady Ministrów z 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz.U. nr 207, poz. 2108 ze zm.).

18. Egzekwowanie od dzierżawców nieruchomości obowiązku terminowego regulowania opłat czynszowych i pobieranie odsetek za zwłokę w zapłacie na podstawie art. 481 §1 ustawy z 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny (Dz.U. nr 16, poz. 93 ze zm.).
19. Wylimitowanie pozostałych nieprawidłowości i uchybień szczegółowo opisanych w protokole kontroli.

**Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, zgodnie z przepisem art. 9 ust. 3 i 4 ustawy z 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych, oczekuje w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, zawiadomienia o wykonaniu wniosków lub przyczynach ich niewykonania. Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżenia do Kolegium Izby. Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego za pośrednictwem Prezesa Izby. Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.**

Do wiadomości:

Pani  
Halina Klepka  
Przewodnicząca Rady Gminy w Podgórznym